

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25568/2024
05.02.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 24515/21 од 26.06.2024. године, на седници одржаној 05.02.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 24515/21 од 26.06.2024. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 24515/21 од 26.06.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 28194/21 од 27.05.2021. године, у ставу првом и трећем изреке и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 28194/21 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности исплати износ од 200.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.05.2021. године, као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев за износ преко досуђеног из става првог ове изреке и то за износ од 100.000,00 динара до тражених 300.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 133.500,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 24515/21 од 26.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена

пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за трошкове другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је поднео одговор на ревизију. Трошкове је тражио.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23), прописано је да ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда у овом случају постоји потреба да се одлучује о посебној ревизији тужене ради тумачења права и уједначавања судске праксе у примени одредби о застарелости потраживања накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности проузрокованих посттрауматским стресним поремећајем, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је, као припадник Војске Југославије, у периоду од 13.04.1999. године до 13.06.1999. године, учествовао у борбеним дејствима на територији Косова и Метохије за време НАТО бомбардовања. Промене у функционисању је осетио касније, а 2014. године се обратио неуропсихијатру. Болест је добила коначни облик 27.04.2015. године са дијагнозом F. 43.1, а лечење и даље траје. Због посттрауматског стресног поремећаја тужиочева животна активност је умањена 10 %. Због настале болести код тужиоца је дошло до смањења способности да активно живи, да се релаксира, изражена је анхедонистичност, отуђеност, жели да је само неактиван, избегава све што га подсећа на рат, људе, гледање ТВ и сл, а за сваку радну и рекреативну активност потребан му је већи напор и воља, која је због болести ослабљена.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично усвојен тужбени захтев тужиоца јер су закључили да тужиочево потраживање накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности није застарело, с обзиром да је болест код тужиоца добила коначан облик 27.04.2015. године, а да је тужбу поднео 16.09.2016. године, применом члана 376. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права, која је имала за последицу непотпуно утврђење чињеница битних за правилну оцену основаности приговора застарелости.

Чланом 376. Закона о облигационим односима прописана су два рока застарелости потраживања накнаде штете - рок од три године од кад је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1) и рок од пет година од кад је штета настала (став 2). Рок од три године прописан ставом 1. наведеног члана тече и истиче у оквиру рока од пет година, јер је ставом 2. овог члана прописано да потраживање накнаде штете у сваком случај застарева протеком тог рока. Када је реч о нематеријалној штети, рок застарелости од пет година не почиње да тече од дана штетног догађаја, већ од дана настанка штете - од оног дана када су поједини видови нематеријалне штете добили облик коначног стања.

Тужилац захтев за накнаду штете заснива на узрочнопоследичној вези између стресних догађаја којима је био изложен учествовањем на ратишту 1999. године и насталих последица које се манифестују као посттрауматски стресни поремећај, услед кога је код тужиоца умањена животна активност за 10 %.

Посттрауматски стресни поремећај (Ф 43.1) представља хроничну болест која има своје акутно стање, које се јавља до шест месеци од престанка трауматских искустава, а уколико у том периоду симптоми не нестану, болест прелази у хроничну фазу и, после две до три године настаје трајна промена личности. Рок застарелости потраживања накнаде штете за душевне болове због умањења животне активности услед овог обољења почиње да тече од дана када је ова болест из акутне фазе прешла у хроничну, односно када је болест по редовном медицинском току прешла у хроничну фазу и попримила облик коначног стања, с обзиром да оболели може годинама да трпи последице и да се не јави лекару оговарајуће струке, као што је тужилац и учинио, јер се јавио психијатру 2014. године када му је исти одредио дијагнозу - посттрауматски стресни поремећај и преписао одговарајућу терапију.

Нижестепени судови су закључили да потраживање тужиоца није застарело, полазећи од налаза и мишљења судског вештака, према ком налазу је болест код тужиоца добила коначан облик 27.04.2015. године, након шеснаест година од штетног догађаја, а који закључак нижестепених судова се не може прихватити, као правилан, јер се, сходно напред наведеном, почетак рока застарелости има рачунати од дана када је обољење тужиоца - посттрауматски стресни поремећај прешло из акутне у хроничну фазу, односно када је попримило облик коначног стања, а што су нижестепени судови пропустили да утврде. Утврђење ових чињеница захтева стручно знање којим суд не располаже, због чега се исте утврђују извођењем доказа вештачењем, али то не значи да суд мора прихватити дати налаз и мишљење судског вештака, већ је дужан да све нејасноће отклони и разјасни у складу са дужношћу прописану чланом 270. став 4. и чланом 313. Закона о парничном поступку.

Имајући изложено у виду, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте, а укинута је и одлука о трошковима поступка, јер зависи од коначног исхода спора.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће детаљним саслушањем судског вештака, имајући у виду симптоме - тегобе које је тужилац осетио одмах по повратку са ратишта утврдити када је настао акутни посттрауматски стресни поремећај и када је исти прешао у хроничан, односно када су се тегобе у оквиру дијагностификованог психичког поремећаја усталиле - постале хроничне, а што је од утицаја на оцену основаности приговора застарелости, након чега ће одлучити о тужбеном захтеву тужиоца.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић